

Latw e e f ch u Aw i s e s.

Nr. 4.

Zettortdeenâ 24. Janwari

1853.

A w i s ch u - s i n n a s.

Muhfu Keiser a brahlis, Konstantins Nikolajewitsch 25. Dezemberi wakkara no Pehterburgas brauzis us Wahsemmi, 27tä Dniburgä nobrauzis, bet 30 stundas tur bij jopaleek, jo ne warreja kluht pahr Daugawu. 28tä tad atkal sahzis stipri salt, tad likkuschi plankas us leddu un ratus willuschi pahr. Pahr Nimenes uppi pee Kownas jaw warrejuschi braukt pahr to leddu. 30tä Dezemberi Berlinē tohs ar leelu gohdu usnehmuschi un taggad tee irr pee Ammoneres Kehnina, tur teem leelu gohdu parahda. — — No Kaukasus Kalnem. Muhfu enaidneeki Eschetschen-tscheschi bij palikkuschi drohschi un sawus lohpus sahkuschi dsiht pahr Osalkas uppi. Tad nu Jevdokimowa Generals tohs pahrmahzjis, aisdunnis, 2 enaidneekus un 152 gohwslohpus teem panehmis. Weens Kreews sahauts tappis. — Anapas pilfatu (flattees Afias lantfahrtē pee Mellas juhras) effam atkal panehmuschi un no jauna apzeetinajuschi, un no turrenes suhtijuschi kahdas regimentes us Noworossifku raudsicht ko enaidneeki varra. Ar teem satikkusches un labbi iskahwusches. Genaidneeku labba teesa effohit nomaitata; mums irr ewainoti tappuschi 42 saldati, no lohdehm draggati 1 wirfneeks un 22 saldati; 8tä Novemberi wissi atkal gahjuschi pahr Kubanas uppi us Anapu. — — Eistreilexu Keisers un Keisereene nu nobraukuschi us Mai-lantes leelo lepno pilfatu; kahds 100 tukht. zilweku or leelu gawileschanu un wissadahm gohda parahdischanahm tohs usnehmuschi. Tur palikshoht kahdas 2 neddelas un nu buhshoht balles un wissadas islusteschanahs aug-

steem un semmeem. Keisers kahdus 70 leelus dumpineekus, kas 1848. g. apgrehkojusches, atlaidis wakkam un wisseem teem dumpineekem, kam par strahpi muishas un mantas bij atxemtas, tahs schehligi atkal atdevis atpal-kat. — — Lassam ka nu Eistreilexu saldati un Galenderu karra-fuggi jaw taifahs is-eet no Turku semmes un Mellas juhras, itt ka Parise nospreeduschi. — — Libanonu kalnös Turku tizzigee ar kristigeem laudim sahkusches attal kantees un dauds affianu tur pluhdusches. Tur teem muhshigs ne meers. — — No Schweizeru semmes. Ta ka Schweizeri leela Rahts-deenâ bij nospreeduschi zittu waldineeku padohmu paklau-sicht un tohs zeetumneekus palaist wakkam, tad tohs arri tuhdal ar saldateem nowedduschi pee Sprantschu rohbescheem un tur palaiduschi. Arri pawehlejuschi lai Schweizeru saldati nu atkal eet us mahjahn; to mehr wehl effohit dauds to Schweizeru, kas Pruhsim ne gribb ihsti ustizzeht un salka, nar labbi ka saldatus jaw atlaishoht us mahjahn. Bet nar to bihtees; jo Parise nu gan fanahks wissi waldineeku weetneeki, un tad gan Schweize-reem un ir Pruhsheem par labbu scho leetu islihdinahs. — — Perseru waldineeka weetneeks, Werik-Kans ar leelu stahti atnahzis us Parise un Sprantschu Keiseru gribb luht, lai Galendereem ne eet paliga. Ne tizzu ka Sprantschi ees paliga. Vai Galenderi paschi sinnahs, jo tas nar karsch taifnibas deht sahkt, bet par netaifnibu. Perseru Kehninam effohit leels naudas truhkums, ne sinnoht tur to dabbuht; arri Perseri paleekoht ne meetigi un gribboht dumpi zelt. Tad nu tur behdas deesgan. Dosta Muameda Aliogani

leelkunga karra-sprehku Perseri effoht winne-juschi. — Enlenderi no Indias us Perseru juheu nu suhtischoht: 5670 saldatus (starp scheem ta leelaka puse ne irr Enlenderi bet Sindjéri) 1150 jahtneekus un 430 wehrschus. Nahkschoht 45 kuggi, starp scheem 8 damp-kuggi un 37 kuggi, ar kurreem saldatus un karra-leetas turpu weddihs. Persereem effoht 25 tuhlest. saldati un pulks leelu gabbalu pee juhemallas. Osirdehs kas buhs. — No Kanton es pilfata. Arri Seemel-Amerikaneri effoht Enlendereem palihdsejuschi scho nelaimigu pilfatu faschaut.

S-3.

Faunas sinnas.

Kahda Leischu faimneeze no Alschu fahdschas, masgajusi pirmdeen tai 26ta Nowem. Dohnjes uppē us leddu drahnas. Us puusdeenu sahziš led dus eet, un faimneeze tilk tad manniusuži, kad jaw gabbalu bijusi nonesta — un nu tilk redsejuži kahda nelaime klah! Gan fahkuži kleegt pehz paliga — bet neweens to ne dsirdeja, ka tikkai tas Wissuphezjigais. Ta gahjuži zauru nakti ar leddu lihds Sed-dai — kahdas peežas juhdses — kur tikkai ohtru deen puusdeena nogahjuži. — Tur kaudis to gan eeraudsijuschi, bet kusch gan warreja pee-eet? — Led dus gabbals stahwejis tahku no tilta pee zitteem peespeedees. Pehz ar Deewa paligu to wezzu feewu no led dus no-nehmuschi un maggeniht dsihwu pee sawa mahzitaja nowedduschi — un us neddekas gal-lu mahjas pahrwedduschi. — Mihlaus lassis-tais! Pats saprattisi, ko laulahts draugs ar behrneem sazzijuschi, kad sawu, ka no nahwes isglahbtu mahti, atkal eeraudsija. Wissi raudaja preeta affaras zits zittu apkampuschees un dewe karstu firds pateibu Tam, kas tilk schehligi wehl bij glahbis, issaukdami: „Kungs zik leeli irr tawi darbi!” (Dahm. vs. 104, 24.)

M. Pisil.

Parise taggad kahda muhku jumprawa, ar wahrdi Preileene Kormval, kas staiga ar

weenu kohka kahju un ar gohda krustu pee kruhtim. Krimmē bijuse par flimneeku koh-peju. Kaufchanahs faschautus apkohpdama tai kahja noschauta un nu ar kohka kahju ja-staiga. — Porutschiks Slannajews Kreewu semmē taggad isgudrojis taifift tilk f Kunstigu kohka kahju, ka tahds kam kahja truhfst, ar scho kohka kahju warroht itt labbi eet bes krukkeem, ir jaht, no krehfla pazeltees woi kahdu leetu no semmes pazelt. Kahda kahja maksa 150 fudr. rub. — Ta Telegraphwes drahte, kas no Kales pilfata Sprantschussemme, pa juheras dibbeni us Dohweres pilfatu Enlenderu-semme likta (skattees Eiropas lantfahrtē) irr pahrtruhkuſe, jo kahds kuggis ar saweem eukureem to faraustijis un nu ar to ne warr wairf sianu turpu doht.

S-3.

Atlikkumi.

Zilweka puhliash un darboschanahs ne atraujahs no gruhtuma, ne bihstahs no tahluma, ne atstahjahs no dahrgas jeb lehtas prezzes, ne atkahpjahs no smukkas jeb nejaukas leetas, kad tilk leeti derr un winna ammatam geld. Eschakla strahdaschana, ruhpiga kohpschana un dauds leetu saprattiga eerikteschana jo deenas jo wairak par wissahm pasaules dakkahm ispleshahs un zilweku gudriba isfauz tohs apzerrejamus wahrdus: Arri to ne eet u, to mas mu dohdeet mums rohkas, mehs finnafim to par derrigu leetu padarriht. Ja ar pehrlehm un dahrgeem aktinieem, ar feltu un fudrabu ween andele, darbs un ammats buhtu, tad pateesi dauds tuhkestochi zilweki badda nonihktu. Wisswairak zilweki puhlejahs pee semmahm un nepatihkamahm leetahm: pee tabakas, linneem, bohmwillas, dselses, ohglehm, zukkura stohbreem un dauds zittahm leetahm. No scheem nahk zilwekam baggata pahrtischana, kas dauds tuhlest. isfalkuschus pee-ehdina, dauds tuhlest. isflahpuschus dsirdina un dauds tuhlest. kailus apgehrbi.

Bet flunste un ammats ne ween masfumu wehrâ leek, bet arri to nizzinatu un eenihdetu leetu zeeni un gohda. Nabbaga fkrandas un wezzi luppatti palek papihra pabrikös par smukku baltu papihri. Ar rupjeem luppateem laukus suhdo jeb tohs ihpaschâ maschinê par willu padarra no furras smalku wadmalla taisa. Dascha lunga smalkas drahnas warr buht papreefschu nabbaga fkrandas bijufchas. Zits rupsch willaina luppats atkal preefsch beesa papihra (Pappes) derr. Arri papihra gabbaltini, peerakritas grahmata zilwekeem leeti derr. Tohp par beessputru sagruhsti, par besu papihri istaiflts, ko ar elji un lihmes-uhdeni aplaista, noschahwe un no kam dohses, schakteles un daschadas paiginas preefsch behrneem taisa. Chwelu skaidas leelâs wahtis faktahj, us tahm spiritus wahti usleek, kas us skaidahm pilledams par labbu ettiki palek. No aitas deffahm taisa pijohtsu un basses-stihgas. Ja aita dsihwa buhdama nejauki bkhwe, taggad nomirrufi proht jo labbaki dseedah. No lohpu zihpstalohm, naggeem un kaulu smadsenhm wahra lihmi, bes furras dischleri, drifketaji un grahmatu sehjeji ne warr pahrtikt. Masi ahdas gabbaltini, kas nei kurneekam preefsch sahbaku nei arri kälpm preefsch pastalu lahpishanas derr, tohp fagrausdei un par fillo pehrwi patafisti, (Berlinerblau) kas pee smalkas weschas masgaschanas waijadsga irr. No lohpu kauleem wahra seepes, taisa kemmes, knohpes, pihpju spizzes, schwandohses, nascha spallus; arri zukkura pabrikantam leeti derr, jo bes kaulu milteem ne warr zukkuru skaidru padarriht. Kad preefsch 20 gaddeem Wahzsemme no baltajhm beetahm (Runkelrüben) zukkuru taisicht sahze, tad arri dauds kaulu waijadseja un tohs tik lohti melleja, ka jaw daschâs weetâs no kapfehtas mirronu kaulus israfke. Naw brihnuns, ka tad dascham gahrmuttim zukkurs reeve, jo dohmaja ka no kauleem ween spehjohz zukkuru taisicht. Samalti kauli arri preefsch lauku suhdoßhanas lohti derrigi,

Wahzeefchi, Ollenderxi, Belgeri un itt ihpaschi Calenderxi us tam leeli meisteri un tur daschas fudmallas us kaulu malschanu ween stahw. Gan skahde leela, ka pee mums tahdas fudmallas parwissam truhkst. Sadedsinati kaulu milti derr pee sahbaku wifik. Wezzös laikös dauds 100 gaddus no Awrikas wedde salmiau, kas dauds tuhkst, zilwekeem ar slimmahm kruhtim derrigas sahles bij wefseleem tapt. Un kas tas irr? Ne kas zits ka zaur ihpaschu ugguni fagrausdehti kameela suhdi. Kad dasch feewischlis ar itt farkanahm drehbehm ispuzzejahs un us ballehm ar to leppojahs, tad lai ne peemirst, ka schis dahrgais farkanums no fagraussteem gohwoju suhdeem taisichts. Smalkas kemmes, kas feewischleem pakaufi mattu bisës stahw, bij weenreis wehricha raggi, un daschas ehrmigas ohrinas lohpu suhdi no teem swehreem, kas preefsch uhdens pluhdeem dsihwojusch. Ar drabbinahm barro zuhkas, ar dranki wehrschus. Eljes pabrikös taisa no isspeestahm fehklu misahm eljes rauschus, kas lohpeem spehziga un svehtiga barriba effoh. No isspeestahm wihna ohgu misahm taisa blihweti (baltu pehrwi) ko pee lohgu kittes un mahleschanas bruhye. Atkal wihna ohgu misas un stihgas sadedsina, no kam melnu pehrwi dabbu, ko tuschu fauz.

Wehl dauds ko warretu par tahdahm leetahm stahstiht, bet lai peeteek. Ikkatrs gan nomannihs, ka ikkatra leetina — arri ta wissmasaka un nizzinata — mums leeti derreht warr, ja to til prohtam few par labbu, tuwakam par svehtibu un Deerwam par gohdu walkaht.

Saldats irr arri kriistigs zilweks.

Kahds Kreewu saldats no Generala Suworowa pulka ar faweeem beedreem kahdus 3 Sprantschu saldatus farxa laikâ bija pangajis, un teem, kad tee farwu naudu un pulstenus tam atdewuschi, dsihwibusch fchinkojis. Ez atnahk zitti Kreewu saldati un gribb

tohs Spranzuschus nozirst ar sohhineem; bet Mitrano ws, ta fauze to saldatu, to ne la wiis darriht, us teem teikdams. Ne brabki, es teem esmu dsihwibu schinklojis, lai nu winni reds, un fawà semme stahsta, ka Kreewi fawu fo hilitu wahrdu fwehti turr. Turflaht tas ar faweeem beedreem un teem atmahnfuscheem Kreeweem fawu laupijumu isdallijis.

Kad nu winnu Generals Suworows to dabbujis finnaht, tas lizzis to saldatu Mitrano ws pee fewim nahkt un tam prassijis: Kas winnam tahdu gohdigu padohmu effoht mahzijis? Us tam tas saldats atbildejis: „Ta irr, zeen. Generala kungs, Juhsu paschu mahziba; saldats irr kristigs zilwels un naw laupitajs nedf fleplawa.“ Tahda atbildechana tam Generalim til leelu preeku darrijusi, ka tas to saldatu apkampis un to tuhlin par Undrapzeeri effu pa zehlis.

Ta darrijis kristigs saldats.

M. V.

Gluddinachanas.

No Dundangas pagasta teefas tohp wiisi tee, kam kahdas taisnas parradu prassijchanas buhtu pee ta, eeksch konkurses stahwedamas mantas ta nomirruscha Dundangas stuhrmaana Sehkaba Grünberga, tapat arridsan teefas winnam parradā palikkuschi, usaizinati, ar fawahm prassijchanahm un parradu peemelde schanahm libds 23. Webruara mehnef d. 1857. g. pee schihs teefas peeteiktees; jo wehlak neweenu ne klausih un parradneekus ar dubultu malku strahpehs.

Dundangā, tai 27. Dezemberi 1856 gaddā.
(S. W.) ††† Janne Lihberg, peesehd.
(Nr. 311.) G. Neuland, tref.-skrib.

Kursemme Leel-Tiivandes muischā pee Kuldigas marr dabbuht masas ehrgelites ar 2 registereem pee flohlmieistera

G. Treumannna.

Labbibas un prezju tirgus Rihgā tai 14. un Leepaja tai 19. Janwar 1857 gaddā.

M a k f a j a p a r :	Rihgā.		Leepaja.		M a k f a j a p a r :	Rihgā.		Leepaja.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
½ Tfchew. (1 puhru) rudsu .	2	40	2	—	½ puddu (20 mahrz.) djeles	—	80	—	90
½ " (1 ") kweefchu 3 libds	3	50	3	30	½ " (20 ") tabaka	—	85	1	60
½ " (1 ") meeshu 1,90 —	2	10	1	80	½ " (20 ") fchikhtu appian	—	—	2	50
½ " (1 ") anju . . .	1	—	—	90	½ " (20 ") schah, juhlu gatt.	3	—	2	20
½ " (1 ") firnu	2	50	2	30	½ " (20 ") trohna linnu	1	65	2	—
½ " (1 ") rupju rudsu milt.	2	20	2	15	½ " (20 ") brakka linnu	1	25	1	—
½ " (1 ") bihdeletu	3	—	3	—	1 mužju linnu fehlu . . .	5 libds	6	—	7
½ " (1 ") kweefchu mil.	3	50	3	75	1 filku . . .	—	13	50	14
½ " (1 ") meeshu putraim.	2	90	2	50	10 puddu farlanas fahls . . .	5	15	5	—
10 puddu (1 virkawu) feena . . .	4	—	1	50	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	—	4	60
½ " (20 mahrz.) fweesta . . .	3	20	3	30	10 " fmalkas . . .	5	25	4	20

Bri h w d r i k k e h t.

No juhmasas-gubernements angas waldischanas pustis: Oberlehrer G. Blaese, Jensen. Telpava, tai 22. Januar 1857.

No. 10.

Awischu

Basnizas

Nr. 4.

peelikums.

sinnas.

1857.

Wlatta mahzitajs.

Salamans, Israëla Kehnisch, irr teizams wihrs sawas gudribas peh, bet ta svehtala gudriba winnam tomehr wehl ne bija sinnama, jo tas Kungs Kristus wehl ne bija atspihdejis pafaulē. Pee Salamana tee paschi wahrdi sawā spehkā, ko Kristus par kristitaju Zahni fazzija: winsch bija leels praweets, bet tomehr tas masakais debbesu walstibā irr leelaks ne kā winsch. Kristitam zilwekam, lai arri masam un nezeenigam irr leelaka svehtiba un labbala gudriba zaur pestitaja schehlastibu, ne kā wezzas derribas laudim. Kad galwa svehta, tad arri lohzelkischi paleek svehtiti.

Warr buht, mihti lassitaji, juhs fakkat: Mehs to tā ne redsam un ne nojuhtam. Taif-niba gan; wehl mehs ne atsifistam wissu pil-nigu gudribu. Tomehr pee weena un ohtra wihra, ko Deewōs kā ihpaschi labbu eedehstu irr eestahdijis sawā wihna-falnā, ta deewiga gudriba skaidraka rahdahs. Tahdu es jums fchē gribbu preeksch azzim zelt, lai juhs nomanneet, kā svehtais gars wehl schodeen strahda, un lai ne leedseetees svehta garra darboschanai lautees.

Bet es juhs ne weddischu kahdā brangā, leelā pilli. Pee teem, kas brangumā dīhwo, svehtam garam atkal sawahds darbs. Es juhs weddischu kahdā flikta mahzitaja mahjā, kur feewa un behrni, faime un labs pulzinsch audsekau; kur namma-tehwam mas pee rohkas, un tomehr wissi no wina gaida pahrtikschau un barribu meesai un dwehselei. Bet zaur Deewa schehlastibu pee wina netweens ne paleek tukschs; Deewōs dohd maisiti meesahm,

Deewōs arri pasneeds to ihstenu debbefis maisiti dwehselehm zaur Kristu Jesu. Wehl schodeen schis Deewa kalsps, kas jaw fenn pee meerā aissgahjis, dascham par pamahzischau. Schē irr wairak ne kā Salamans.

I.

Wlatta mahzitajs, tā schim gohda-wihram wirf semmes wahrdi bija, bet Deewōs debbefis winna wahrdi laikam tahdu sihmejis, kā Zahna parahdichanas grahmata (3, 5. un 7, 14.): sawus ammata darbus usnehme pee masas draudsites Wahzsemme, kur nabbadsibā dīhwoja, jo tihrumeem un dahrseem semme tahda ne-augliga un leesa, ka mas mas auglu rad-dahs. Dapehz schee nabbaga kautini ar laiku us deedelefshanu bija demushees; darbs ne isneffe pahrtikschau; labbak pa zittahm draudsehm blandijahs un no darbeem atstahjahs. Wlatta mahzitajam tas gaufchi reebe; winsch ruhpigi ween apstaigaja wissas mahjas un ar lehneem wahrdeem laudim pahrmette tahdu negohda dīhwooschanu. Basnizā daschbrihd no kanzeles mahzija: krislitam zilwekam, kas pateesi tizzigs, ne krihtoht deedeleht, bet ar sawahm paschahm rohkahm strahdaht, un to gohda-maisiti, ko Deewōs winna darbeem peeleekoht, ar meerū un patezibū baudiht; jo Deewōs pats wehlejis strahdaht, un ar sawa waiga freedreem maisiti pelniht.

Laudim bija kauns sawa mahzitaja preekschā, lai arri ne wissai Deewa preekschā, un pamasitum atstahjahs paschi no deedelefshanu; bet wina darrija, kas ne bija labbi, wina suhtija sawus behrnus tahdes zeemōs, kur pirmak paschi dahwanas bija laffiuschi. Kad mahzitajs to dabbuja sinnah, tad wehl sti-

praki rahje, un pahrmette, ka diwkahrtigi grehkojoh, jo deedeleschanu ne astahjoht un sawus behrnus istaisoht par skaidreem palaindeem, kam laizigi un muhschigi japasuhd.

Ar tahdeem wahrdeem rahti, zitti tehwi pehz Deewa wahrdeem nahze pee mahzitaja un fazija: Mihlais mahzitajs, jums labbi raht; juhsu wahrdi gan pehz taisnibas, bet ko tad mums nabbadsineem darriht? Gedohmajet muhsu knappibu, skatteetees,zik masi un neaugligi muhsu lauki; zik mehs no tahdeem laukeem warram plaut? Un tomehr muhsu behrneem ikdeenas maises gribbahs. Kur tad mums maise nahks, ja ne no labbeem zilwekeem?

Mahzitajs atbild: lautini mihti, juhs sawus tihrumus apskattidamees azzis arween us semmi greefeet, — sinnams, tur zits ne kas naw redsams, ne ka smiltis un akmini. Bet zelleet sawas azzis us augschu, skatteetees sawa tihruma wirspussi, usluhkojet debbess, kas pahr juhsu tihrumeeem steepjabs, un kas tikpat leela un platta pahr juhsu tihrumu, ka pahr leelu kungu tihrumeeem. Mihlais Deewas naw runnajis: Es leelumu gribbu svehtih, bet ar tahdu masumu, ka schim tam nabba-dsinam dewis, es ne gribbu darbotees. Winsch jo wairak sohlahs teem par paligu buht, kam truhkums un behdas. Muhsu kungs Jesus Kristus ar seftinahm meeschu maisehm un ar mas sirotinahm ehdinaja 4000 zilwekus un wehl atlikke seftini kurvi ar druskahm; un zittä reise, kad wairak ne bija, ka peezas mee-schu maises, winsch barroja 5000 laudis, un tomehr wehl atlikke 12 kurvi ar druskahm.

Kad tu labbi mannees, no kurras puffes ihsti tawam tihrumam augliba un wissa svehtiba rohnahs, tad tu eegiddisi: wissa svehtiba tewim nahk no augschenes, no ta tehwa tafs gaismas, pee ka naw pahrmihschana nedf pahrwehrschanas ehna (Zeh. 1, 17.). Deewas tas pats pahr tawu tihrumu ka pahr tawa leela kunga tihrumeeem. Kad tawa firdi un tawa mutte Deewa luhgshanas un tawa rohka ruhpiga pee darba, un tu pee Deewa turrees, tad tas masais tihrumiash kas tewim irr, tabdu pa-

schu svehtibu tewim rahdihs, ka tawam leelungam leelais lauks, prohti: tawu maises teefu, un tu buhfi tikpat labbi pa-ehdis, ka winsch, un warr buht wehl kahdu masumu aistaupisi.

Weena waina pee jums leeliski redsama, mihti lautini, ta irr net a up i fchanas waina. Ehd un dserr, kamehr tewim pee rohkas; kad tewim naw, tad zitteem buhs; — tas irr juhsu wahrdi kahd druwa nodruwota, un barroklihists lauts, tad juhs ehdeet no rihta lihds wakaram, ehfchanas pehz juhs astahjetees no Deewa luhgshahanm un no darba, kamehr wiss heigts. Pehz juhs zeeteet truhkumu un staigajeet deedeledami par pasauli."

Schee laudis ne ko ne warreja atteikt. Lee-laka pusee peekritte sawam mahzitajam un luhdse, lai mahzitajs sawu labbu padomu arri us preefschu ne leedsoht, lai tohs mahzoh, ka darriht pehz gohda un labbas tizzibas. Deedeleshana winneem nu pascheem reeboht, un behrni arri labprah ne gribboht eet us deedeleschanu, jo mahzitajs skohlas-behrneem un mahzelkeem deedeleschanas prahtu effoht paxehmis.

Bet Blatta mahzitajs ar to wehl ne bija meerä. Winsch wissus faimneekus weenu pehz ohtra pahrraudsija un ar jebkurreu fe-wischki aprehkinaja un pahrdohmaja, zik win-winaa tihrumus pahr gaddu gan warroht isdoht. Weenam isteize labbu padohmu, ka tihrumu labbaki kohpt un strahdaht, ohtram rabiija kur wehl kahdu masumu warroht pepelnitees ar gohdu. Pawissam Blatts mahzija, lai prahkti eedalloht sawu rohzbui un zaur wissu gaddu ar to dsihwojoh. Da winsch winneem bija par namma-usraugu.

Deewas svehtija wissa padohmu. Pehz kahdeem gaddeem wissi bija pahrtikkuschi un weenam ohtram wehl kahds masums atlikke. Laudis nomannija; „darbiga rohka un prahktigs padohms labbaki, ne ka deedeleschanu. Maisite, kas ar pascha sveedreem pelnita, irr gahtdaka un pehz weselbas labbaka, ne ka nabbagu maise.

Wlatta mahzitajam tas bija par leelu preeku, sawu mihtu draudstti us labbu zettu greest. Pirmak ubbagi wissu mallu mallas, pehz gandrifs wissi labbi apkohpti, kas sawu deenischfigu maisiti ar sawu darbu pelnijahs un Deewam par gohdu dsihwoja. r.

II. Sobjefki isglaahb Wihnes pilsehtu.

Beigum s.

Nemittejama libgsmiba un gawileschanas kleegschana atskann Kristus karrotaju pulkā. Comehr Sobjefki wehl ne marr tizzeht, ka wiss Turku pulks jaw buhs isklidinahs, un par wissu nakti leek saweem laudim nomohdā un kohpā palikt.

Obtrā rihtā winsch pats iset apluhkoht to breesmigu kaufchanas weetu. Ak! wianam azzis pildahs ar assarahn; jo tur gult 30 tuhkf. kristigi wihi, seewas, behrni, ko eenaidneeki jaw agrak bij sanehmuschi, un ko tee behgdamo bij noschnauguschi, ne warredami tohs lihds nemt. Bet atkal redsoht to leelu uswarreschanu, ko Deewos winnam dewis, winsch no kaufchanas weetas raksta us mahjahm schohs wahrdus: „Deewos brihnuma darbus pee mums irr strahdajis, kahdus paſaule lihds schim narw redsejusi. Ta irr ta Kunga schehlastiba; Wianam lai irr flawa un gohds muhſchigi muhſham.“

Un teefcham Deewa wissuwarrena rohla turpat bij redsama; jo Turku lehgeri bij at-rohnamei, 310 leeli gabbali, 100 tuhkf. teltis, 10 tuhkf. larta-wahgi, 40 tuhkf. bombes, 20 tuhkf. leelu gabbalu lohdes, 20 tuhkf. plintes, 100 tuhkf. maiſu audelka. Bes tam pulks dahrgu leetu, starp schahm, pascha leel-wisira johsts, ar tihreem dimanteem apschuhts, un selta naudas tik daudf, ka dasch karrabihs ussahijis lihds 2 tuhkf. dukkatu.

Obtrā rihtā Kehninsch eegahje pilsehtā. Laudis to usnehme gawiledami, to fweizinaja ka sawu glahbeju, pesspeesdamees pee winna, tam ar assarahn fkuhpstija mehteli un kahjas, isfauldamees: „Lai dsihwo muhsu atfwabbi-natais!“ Kehninsch tad ar saweem karrabee-dreem eegahje Steppina leelā basnizā, un pats

pirmais usnehme to dseesmu: „Deewos Kungs mehs flavejam.“ Ne lehti zittu kahdu reisi, atpestiti laudis ta Deewam no firds irr pateikuſchi ka Wihnes eedsihwtotaji. Mahzitajš spredviki fazija par teem wahrdem: „Weens zilwels tappe fuhtihts no Deewa, Zahnis wahrdā.“ (Zaha. 1, 6.)

Pateesi, wihrs no Deewa fuhtihts, bij Sobjefki. Ne ween Wihnes eedsihwtotajeem bij japateiz. Kas buhtu notizzis, ja Turki scho leelaku Wahzsemmes pilsehtu tapat buhtu usnehmuschi, ka tee sawā laikā bij usnehmuschi Konstantinopoli? Un ja tohs arri pehz buhtu aisdīnnuschi, kas marr isdohmaht to negantibu tahs isphostifhanas, kas buhtu zehluſees? — Laikam nu arri Wahzsemmes Keisers no firds buhs pateizis Sobjefki, ka sawam glahbejam? Ta tu gan dohma, mihlaus laſſitais, bet mums irr launs sakkoht, — schis ta ne mas ne darrija. Ak, zik zeeta un augſprah̄tiga irr zilwela firds! Gan Keisers, kad dabbujis dsirdeht, ka Turki uswarreti, nahze no Linzes pilsehtā, kur bij flehpees, at-pakkat us Wihnu. Bet pa wissu zettu tas tik ween prahojahs un lausijahs ar tahm dohmam: ka sanemt Sobjefki? Jo schis ne bij no dsimtu Kehnian gilts, bet ween no Pohleem usnemts par waldineeku; tapehz winsch tam arri ne gribbeja ihstena Kehnina gohdu doht. Kad nu tas ar Sobjefki sagahje, tad winsch tam paprekschu sahze stahstikt, ko Eiſtrekeri wezzös laikös Pohleem labba effoht darrijuschi, un tad ar ihsu wahrdiau pecminneja: ka Deewos schoreis Pohleem labbi effoht palihdsejis. Sobjefki, redsedams kas tas par wihru, apgrēse sawu sirgu un aissjahje prohjam. Pats raksta par scho leetu us mahjahm: „Muhs scheitan wairf ne gribb pascht; muhsu karrawiheem gan drihs wairf ne dohd salmu, nedf sirgeem barribas. Schee laudis sawā augſprah̄tibā irr aismirfuschi, ka Deewos wehl irr augſtaks pahr winneem.“

Woi tad buhtu brihnumis bijis, kad Sobjefki buhtu paklaufijis saweem wirfneekeem, kas mahzija, lai tuhliht eijoht atpakkat us mahjahm? Bet ta wiasch ne darrija. „Es

esmu apfohljees meerā ne palikt, lamehr eenaidneeki pagallam buhs uswarreti," — tee bij winna wahrdi, — es ar faru dsihwibū Deewam un winna walstibai esmu atdeweess; pee ta es palikschu."

Ta winsch tad tuhliht ar faru darba beedri, Kahrli, Lothringes Erzogu, dewahs Turkeem pakkata us Unguru semmi. Tur wehl bij dauds leelas laufchanahs, un gan drihs tur kahdu reissi no eenaidneeka uswarrehts, tilke fanemts. Bet pehz gadda laika, tam isdewahs Turkeem atnemt faschas leelas pilsehtas: Oweni un Grahnu, ko tee turreja par ne-us-nemmamahm, un pehz tam tohs pahrdfinne atpakkat paht Dohnawas uppi. No turrenes winsch greefsahs atpakkat us Pohlu semmi, kur tas ap seemas-fwehtkeem atnahze, usnemts ar faru laufchu garwilefchanu un libgsmoschanu. Wissi Giropas Kehnini pee winna aissuhtija ihpaschus augstus ministerus, wianu apfwei-zinahk lā to leelaku karrotaj, kas farwā droh-schumā prett Kristus walstibas eenaidneekem, bij pelnijis muhscham peeminnejamu flavu. Lai augstprahntneeki ne finnaja pateit, Deewa laudis wehl schodeen Deewam pateiz par tahdu wihrū, ko tas bij isredsejīs, lai tas Deewa walstibai paliktu par preefschturramahm brunnahm. Lai „Sobjeska brunnas,” arri te-wim mihlais lafitais, spihd pee debbesim.

F. S-g.

Tas Kungs Kristus preefsch ta angsta bas-
uifkunga Kāwas. Matt. 26, 57—66,

Mel. Kas Deewu debbesis leek waldih.

1.

Mans Jesus stahw preefsch Kāwas,
To Juhdu angsta preeesta,
Ar bahrgeem wahrdeem tas to prassa
Pbz mabzkeem un mabzibū;
Winsch grībb tam firdi eebaideht,
To tſli preefsch few nospaidht.

2.

Mans Jesus atbild: „Ko ar mali
Tu manni janta? janta tu

Tohs landis, jo nekahdā fakta
Es turrej faru mabzibū;
Tee wahrdi wissur flanneja,
Un wissi tohs arr' dsirdeja.“

3.

Weens grebku-kalps sitt fihnu plieki
Tam Kungs fwehtas azetinās:
„Woi tu ar tahdu leelu nikki
Dohd' basnizlungam atbildu?“ —
Mans Kungs to plieki rabmi zeefch,
Kaut tas gan dīlli firdi greech.

4.

Nau, wistneeki prett Jesu zellahs
Ar nepateesu leezibū,
Kā weefuki tee us to wellabs,
Avgabniht dwehfel's fkladribū; —
Mans Jesus wahrdu ne atfauz,
Kaut nihdrums arr' kā wehtra kauz.

5.

Nu Kāwas ar nikun prahnt
Us Jesu faru waign greech:
„Preefsch Deewa, kas irr wissur flahtu,
Un farram faru teefu preeesch,
Wei Deewa Dehls in itt pateef,
Kas muhsu starpa nelaides?“

6.

„No debbesim es esmu nahzis,
Es Deewa Dehls no muhschibas,
Un grebzinclus pestiht fabzis
No grebku dīllas fohdibas.
Dubs redsofeet eefch gohdibahm
To Deewa Dehlu atnahlam.“

7.

Us Kāwas ni dusmas wellabs,
Kā wehtra jubras wilni krabz,
Ar ugungs-azzim winsch nāzellahs:
Ar bahrsibū tee wahrdi fohmabz:
„Winsch irraid Deewu salmojis'
Un nahwes-teefu pelnijis.“

8.

Ko Kāwas ar nibden prahnt
Us Jesus nabwi isruunaj's,
To irraid Deewa, kas wissur flahtu,
Us pestifchanu nodobmaj's:
No Jesus fwehtas mirschanas
Muns atsell angstas fwehtibas.

Grot.

Awischu

peeliffums.

Missiones

Nr. 4.

sinnas.

1857.

V. Sinnas par Deewa walstibu paganu starpā.

2) Greenlenderi Seemel'-Amerikā.

1.

Dahw. dseefm. 24, 1. Ta semme veederr tam Kungam ar fawu vilnib, tahs semmes wifus un tas tur dsihwo.

Ta Kunga muhsu Deewa walstiba ne ween irr tahda, ka debbes un semme wifur stahw appakfch winna rohkas, ka winna spehks irr taš spehks eekfch wiffahm leetu-leetahm un nekas ne noteek bes winna. Bet winna walstiba arri irr tahda, ka winach wifus zilwekus, kas ween irr semmes wifus, gribb pestib no grehkeem un grehku pasufchanas un wifus gribb peewest pee atsifschanas un sawas schehlastibas, un pee muhschigas dsihwoschanas, kas irr eekfch Kristus Jesus winna dehla. Schai muhsu Deewa schehlastibas walstibai naru nedf rohbeschu nedf galla, to nedf kalni nedf juhra, nedf karstums nedf filtums ne warr apspeest, nedf arri zilweku gudriba nedf tumfiba to ne warr aiskaweht. To ihpaschi missionaru darbs un augki pee teem paganeem mums mahza un ihpaschi pee tahs semmes mums rahda, us fo es schoreis, mihlee lassitaji, juhs gribbu aisswest.

Kad lihds schim jums stahstijis par bagga-tu Indias semmi, kurrā Deewa rohka wiffadu laizigu svehtibu pahepilnam irr iskafijuse, tad fcho reis juhs noweddu tahdā semme, kurrā gardrihs wifus leetu truhkums, ta ka gandrihs buhtu jadohma, ka neweens zilweks tur ne

warr dsihwoht. Un tomehr tur arri zilweki dsihwo un Deewo tohs ne ween usturr, bet teem arri lizzis spihdeht fawu schehlastibas fauliti un nu winnus eefillis ar to gaischumu farva dahrga un falda ewangeliuma. Schi irr Greenlenderu semme Seemel'-Amerikā. Kad no Rihgas ar kuggi isbrauzam par muhsu juhru un par seemela juhru un tad no Enlantes turramees eeflihpi us seemela pufi, - zelsch par uhdeni ween wairak fa 1000 juhdes garfchs — tad tur nonahkam. Un kahda ta semme? Leela pusses falla, kas no wakara pusses fa-eet kohpā ar Seemel'-Ameriku, 250 semmes juhdes garra. Pa paschu widdu un gar juhmalli pazekahs deewgan augsti kalni, kur sneegs un leddus par wifus gaddu ne kuhst. Par waftaras laiku, kas tikkai par trim mehnescheem pastahw, prohti no Juhni lihds Augusta mehnescham, warren leeli leddus gabbali fa kalni wifsapkahrt pa juhru peld, zaur fo kuggineekeem leels gruh-tums un breefmas tur peekluht. Lihds ar fcho leddu arri pa juhras wilnaem dauds leeli un masti kohki ar wiffahm faknehm israuti, tohp peenesti, kas warr buht zaur uhdens spehku no Sibirias moi Seemel'-Amerikas leelee mescheem isplehsti pee Greenlantes juhemal-lahm apstahjahs. Zaur fchahdu brihnischligu Deewa apgahdaschanu Greenlendereem malkas, leetas kohki un buhwejami balki teek. Jo winnu paschu semme, kur tik stipri falsi, ta par ihfu waftaras laiku tikkai semmes wifspusse atlaifschahs, zits nekas ne aug, ka ween kahdi semmi kruhmi. Par wifus zittu gadda laiku,

wisswairak Janwari un Webruari stipra seema ween, ta ka no saltuma akminai plihst un wiss gaiffs pilns masu smalku led dus gabba-linu. Par diwi mehneshem faule pawissam naw redsama, tikkai mehnesh un swaigsnes un seemeta blahsma, ko arri pee mums daschfahrt reds pee debbefs un par ko tumfchi laudis fakta, ka „johdi kaujahs,” — to garru nakti apgaismo. No kustokeem kas semmes wirsu dsihwo, zittus tur ne atrohd, ka ween seemeta breedi, halto fakki, sillas lapsas un leelo led-dus-lahzi, kas dauds leelaks un nitnaks par muhsu lahzi um baltu spalwu ness, un wehl maktigi suani, ko 16—20 pee wenahm kammanahm aisjuhds un ar kurreem bes barrofhanas 30 woi wairak semmes juhdses pa weenu deenu brauz. Par scheem swereem Greenlendereem wisswaijadfigs seemeta beedris, jo winna galla, ahda, kauli un dsihflas Greenlendereem lohti derr. Juheia isdohd dauds leelu un masu siwju, walswehrus un rohnu.

Paschi Greenlenderi, pawissam to irr libds 10 tuhktosch. dwehselu, irr lohti masi augumä, retti kahds peezi pehdu garsch; ahda teem irr tumfchi dseltana, matti melni un struppi, azzis schauras un melnas, meesa tukla, kahjas ihfas un leefas. Drehbes melnas, sewim taifa no rohaa un seemeta breecha ahdas, kaskoks, kam pee wirsgalla kulle pescuhta, ko tad wehtra useet pahri par galwu welt un kurrä arri mahtes sawus masus behrnus ness. Ekkas pehz muhsu mohdes Greenlenderi ne pasihst, istaisahs buhdas no akmineem un kas tik semmas, ka zilwels tikko tur warr stahweht eekschä, zaur durwim rahnus ween warr eekluht. Junta widdu irr lohgs, ko apwelt ar rohnu sarnahm. Eekschpusse no greesteem karrajahs leela lampa kur ween mehr trahns degg, pee to arri sawu chdeenu wahra. Tahda buhdä daschfahrt 15—20 zilweli dsihwo wezzi un jauni faspeesti kohpa, turpat turt wissu pahrtikchanu ne retti pufspuñschu gattu, un tad nu gan warr dohmahrt, ka tur tahds karstums un tahda smakka, ka neweens no mums aplam to ne iszeestu. Tomehr paschi

Greenlenderi or sawu nabbagu buhchanu pil-nä meerä, klussi un rahmi dsihwo sawä starpa un wehl few paschus turr fahdä gohda, ka fewi ween nosauz par Jännuit, t. i. winna wallodä zilwels, un kad kahds sweschineeks wiinneem patihk, tad no ta fakka: tu gan drihs buhfi par Jännuitu, par zilwelu. Par wassaras laiku winni schurp turp staiga swiejoshanas un meddischanas pehz, kad seema usnahk, tad ahtri fewim kahdu buhdu ustaifa un tur seemu pahrdishwo.

Greenlendereem ne bij ne kahdi ihpaschi dewu nammi, uppuri, deerewki, ka zitteem pagueem, un tadeht no pirma galla dohmaja, ka wiini buhtu pawissam bes ne kahdas tizibas. Bet pehz gan arti usgahje, ka turroht to debbefs-welvi par augstako Deeru, bes tam arti fauli, mehneshi, swaigsnes par elkeem un dauds wissadu labbu un nelabbu garru. Winni mahza, ka semme stahwoht us kahdahm stuttehm, juheas dsilluma, kas jaw wezzas un satrunnejuschas un tadeht daschfahrt sprahst ar leelu trohksni un jaw fenn buhtu faktittuschas, ja tee burroji, ko fauz Angekot, tahs ar sawu skunsti ne pahrlahpitu. Debbefs welive atspeeschahs us augsteem kalneem ap kurreem ta aptahrt gressahs. Stahsta arti, ka pirmais zilwels effoht zehles no semmes, pirma seewa no wihra ihfschka. Sinna arri no grehku pluhdeem, no kurreem weens pats wihrs effoht atlizees, kas seewu effoht raddijis ar kuhsi us semmi fisdams; tapat arri sinn no augfham-zelchanas to mirrufchu zilwelu, bet arri tee nosprahguschi lohpi dabbujoh jaunu meesu. Kad zilwels nirst, tad winna dwehfle ejoh leelä kstafta debbesu mahja un tur islusteshanas deht fittoht rippi; no ta zekotees seemeta blahsma. Paschi sawus deerewkus ne peeluhds, bet to preefch wiinneem darra tee burroji, kas leelä gohda irr un eeksch wissahm leetahm dohd padohmu un pamahjischanu ar wissadu mahau-dartifchanu lehmodanies.

Jaw 982. gaddä p. Kr. peeds. Greenlante no Norwegereem attasta tai lakkä bij augliga

semme, kur sakkas plawas un eeseijas no
tahlenes spihdeja. No ta arri dabbuja sawu
wahrdu Greenlante t. i. saka semme. Nor-
wegeri arri eetaisija tur kristigas draudses un
paganu buhschanu isnihzinaja, un stahsta ka
ap 1416. g. tur effoht vijschi lihds 200 zeemi
un 12 kristigas draudses appalsch ihpascha
biskapa. Bet pehz leels led dus wissu juhe-
malli apnehmis, ka ne warreja wairis ar
kuggeem peekuht, un breefmigs mehris wissus
eedsihwotajus effoht isnihzinajis. Ta effoht
wissa kristiga draudse ar laiku gluschi sudduse.
Pehz gan Dahan-Kehnini daschahrt effoht
luhkojuschi scho semmi atkal usnemt, bet pa-
welti mellejuschi kahdas sihmes no kristigeem
eedsihwotajem useet; tumfchus paganus ween
atradde. Ilgi neweens par scheem zilwekeem
ne gribbeja apschehlotees, lihds kamehr ap to
paschu laiku, kad pimee missionari no Dahan
Kehnina suhtiti gahje us Indiu, weens dee-
wabihjigs mahzitajs Norwegeru semme, kas
ap to laiku peederreja Dahn-Kehninan, atkal
sahze par Greenlendereem luhkoht. Anzis
Egede schis Deewa wihrs bij. Kahda wez-
za stahstu grahmati wisch bij lassijis, ka sen-
nak Greenlante bijuse leela kristiga draudse,
kas ar laiku parwissam sudduse. Par to firds
winnam stipri eeschehlojahs un nu wisch par
desmits gaddeem bes mittefchanas firdigi me-
kleja, ka teem tumfcham paganeem tas atkal
warroht kristigu mahzibu doht. Winnam bij
feewa un behrni; tomehr wisch atstahje sawu
weetu un sawu ammatu, gan apsmeets no
laudim, bet turredamees pee sawa Pessitaja
wahrdeem, kas saka (Luhf. 14, 33.); ikkatrs
no jums, kas wissai sawai kahribai ne atsakka,
tas ne warr buht mans mahzeklis. Un winna
tizziba arri ne palikke kauna. Pats Kehninsch
par to leetu gahdaja. Zaur winna wehlescha-
nu un paligu Berges-pilsata Norwegerds
kaupmannu beedriba zehlahs, kas andeles pehz
us Greenlanti issuhtija kugai, kurrā arri
Anzis Egede ar feewa un behrneem un weh-
zitteem beedreem eekahpe Greenlendereem Kri-
stus ewangeliumu peenest. 1721ta gaddā

wassaras laikā kuggis pee Greenlantes juhe-
mallas peestahje.

No pirma galla Greenlenderi tohs sweschi-
neekus ar labbu prahru peenehme un ar wia-
neem fagahje. Bet redsedami, ka tur ferim
ehku usbuhsweja, ka warroht turpat pee wia-
neem palikt, tad aisleedse palikt un suhtija proh-
jam. Ilgi Egede pawelti puhlejahs ar teem
paganeem satiktees. Ar laiku tomehr atkal
eedrohschinajahs, kad Egede wianus apschlin-
koja un wissadi laipnigs wianeem parahdiyahs.
Bet leels gruhtums bij winnu wallodu eemah-
zitees. Bet arri te Deewa palihdseja. Nu
tee Greenlenderu burroji zehlahs prett Egidi;
bet kad tee ar wissu sawu burschanu neko ne
spehje tam darriht, tad Egede jo wairak zee-
nija un gohdā turreja. Nu wisch sahze
Greenlenderus mahziht. Gruhti bij ar wia-
neem farunnatees, tapehz Egede no sawa
wezzaka dehla likke par zitteem bihbeles stah-
steem bildes ustasift un tabs nu paganeem
issstahstija. Tas teem lohti patikke un kad
dsirdeja ka Kristus newesselus effoht dseedina-
jis un mirronus augfham zehlis, tad prassija
lai Egede tapat darroht. Un pateesi tas
Kungs arri pallauhja winna luhgshanas pee
zitteem newesseleem, kas wesseli palikke un nu-
wehl wairak tee pagani winna usteize. Bet
tomehr ar mahzishchanu ne gahje us preefchu
un tee jaunekti, ko Egede ar leelahm mohkahn
pee feris kahdu laizinu peeturreja, ahtri ap-
nikke. Winni fazija, ka ne warroht wis sa-
prast, kālabb wissu zauru deenu wianeem ja-
feshschoht pee grahmatas un jafauzoh a, b ic.;
to gan Egede ar saweem laudim warroht dar-
riht; bet winni effoht gohdigi Greenlenderi,
kas prohtoht meddinahit un swiijoht, tas tak
effoht preefs un labbaks.

Ne ween tee pagani ar sawu leelu firdskuh-
tribu Egedim behdas un mohkas darrija, bet
arri winna pascha beedri, kas gan drihs redse-
ja, ka ar andeli flikti eijoht un nu bij dasch-
ahrt jazeesch bads un truhkums. Un truh-
kums pateesi bij leels, jebshu Deewa gan
arri palihdseja, kad paliga zittur nekahda ne

bij. Gaddijahs Egedim arri weens beedris no Dahneem Top wahrdā, kas winnam pa-lihdseja zittas luhgshanas dseefminas un lezioniēs Greenlenderu wallodā pahrtulkoht. Pehz 4 gaddeem diwi sejni, tee pirmee no Greenlendereem, tappe kristiti, 3 gaddus pehz tam weens pee-audjis Greenlenderis ar sawu feewu. Nu arri zitti beedri wehl nahze no Dahnu semmes, lihds ar wiinneem ammatneeki un saldati ar wissadahm waijadfigahm leetahm un eerohtscheem. Nu jaunu ehku, leelaku un stipraku, usbuhwēja un no tahs masas fallinas, kur Egede lihds schim bij apmettees, paschā semmē dsiltaat eetaisijahs. Bet ne ilgi preeks bij. To leelaka puse no teem, kas bij atnahkufchi, par gaddu jaw bij apmirruschi un kad Dahnu-Kehnisch pats 1731 gaddā pee meera gahja, tad jaunais Kehnisch ne gribbeja wairs par Greenlendereem gahdaht. Arri tee kaupmanni Berges pilfata, nekahdas pelnas redsejufchi, apnikke, un nu kuggi nahze us Greenlanti wissus, kas tur bij apmettuschees, aiswest us mahjahm. Sandrihs wissi aissbrauze, arri Egede no eesahkuma ne finnaja ko darriht; bet paschi Greenlenderi taggad jaw luhdse winnu, lai paleekoh, un wirsch palikke, zerrerdams un ustizzedams sawam Pestitajam. Ta sehla bij iskaifita Greenlenderōs — kas warreja finnaht, kad ta dihgs.

Un ta teesham irr usdihgusi un baggatus auglus nessusi. To redsesim nahtamā reise.

Gr.

Saunas finnas.

Indiā, Madras pilfata, paganu taudis kahdu wezzu feewinu apsuhdsejufchi par raganu, kas flimmi buhrnam effoht uslaiduse. Paganu wezzakais lizzis tai faseet rohkas un kahjas un to eemest uppe kur dsiltaaka weeta, teikdams: ja grimfchoht dibbenī, tad finna-

fchoht, ka beswainiga, bet ja peldefchoht pa wirsu, tad deewekki rahdoht, ka raggana un wainiga. Ak tawas besprahibas un tumfibas! Par nelaimi feewina naw silihufe, bet kahdu brihdi pa uhden wirsu palikkufe. Nu tuhdal to panehmuschi, dausijuschi un ar karsteem steeneem wiffas meefas swillinajuschi un dedsinajuschi. Par laimi Calenderi peeskrehjuschi klah, to ispestijuschi, wainigus sohdiuschi un tam wezzakajam 6 tuhfst. ruhpjies, tas irr 4 tuhfst. dahlderi feewinai par labbi bij ja-ismaika. Ta wehl eet pee paganeem. Tur misionareem gan irr darba.

S-3.

Sluddinashanas.

Kursemme Leel-Swandes muishā pee Kuldigas warr dabbuht masas chrgelites ar 2 registereem pee skohlmeistera

G. Treumanna.

Wissi kam slimmi sohbi jeb slims schohkles (smaggenes) warr labbu padohmu jeb paligu dabbuht pee sohbu-daktera

E. D. Block,

Jelgawa, valēc eelā, grāmatu sehjeja
B. Junges nammā.

Weens neprezzehts un weens apprezzehts waggare ar labbahm attestatehm warr dabuht weetu us Jurgeem 1857 Jelgawas Rahtsmuischā. Kas to gribb dabbuht, lai peemeldahs pee Rahtsmuischas muishas-waldishanas.

Günther.

Labs dreimannis kas arri mabk taisht tahdas trubbas, ar kurrabm uhdeni wadda no awota us bahdus, — warr dabbuht weetu. Skaidrafas finnas par to dabbujamas Kursemme, vee Valdones wesselibus awota pee

Barona von Korssa.

Bribw driskeht.

No juhrmallas-gubernements augstas waldishanas vusses: Oberlehrer G. Blaese, Zensor. Jelgawa, tol 19. Februar 1857.

No. 30.